

POSUDEK OPONENTA

Student:	Radim Vamberský
Oponent:	PhDr. Jiřina Novotná
Název bakalářské práce:	Prevence sociálně patologických jevů na základních školách

Hodnocení práce

Formulace cílů

Práce má konkrétní a jasné formulované cíle - zjistit úroveň sociálně patologických jevů na zkoumaných školách, zjistit účinnost a formu využití externích programů prevence a spolupráce škol s ostatními institucemi plnících preventivní a porovnat úroveň prevence mezi jednotlivými typy škol.

Metodika zpracování práce

Výzkumné pole představuje preventivníinnost základních škol v oblasti rizikového chování dětí, výzkumný problém je zjištění úrovně prevence. K tématu školní prevence autor přistupuje na základě popisu normativních dokumentů, republikového systému, strategie a vládního programu. Empirický výzkum má kvantitativní charakter, je založen na dotazování a využívá dotazník s uzavřenými a otevřenými odpověďmi a strukturovaný rozhovor. Práci doplňuje popis a reflexe připraveného preventivního programu. Metoda odpovídá zvoleným cílům, připravená reflexe je pro daný výzkumný problém redundantní. Práce pracuje pouze s již inovovaným konceptem školní prevence sociálně patologických jevů, který je vyjádřen ve starších dokumentech a materiálech MŠMT, ale nereflektuje souasně pojetí prevence rizikového chování.

Využívání informací z zdrojů

Práce využívá dokumenty MŠMT, postrádá využití odborných publikací k tématu program prevence, především zásadní publikaci přinejím přehodnocení pojetí prevence, inovované informace o systému, programech, nově se v něm přistupuje k hodnocení kvality a efektivity prevence, kompetencím - *Primární prevence rizikového chování ve školství* (Miovský, Skácelová, Zapletalová a kol., 2010), a *Standarty kvality preventivních programů MŠMT*, 2005. K tématu sociálně patologických jevů se práce odkazuje výhradně na výzkum ze 70. let 20. stol., aniž by reflektoval souasně jiné výsledky výzkumu jako například *Sociálně patologické jevy u dětí* (Veverka, Třechová, Holas a kol., 2000).

Celkový postup řešení

Práce je logicky a přehledně strukturovaná od uvedení do problematiky po sledování výsledků empirického řešení, jako například, který má pouze ilustrativní funkci, přináší sebereflexe z konkrétního jednorázového programu. Písemné dotazování doplněné ústním je velmi dobrým přístupem k zjištění odlišných obsahových poměrů široce koncipovaného řešení.

V teoretické části práce není uspokojivě vymezen pojem prevence a odkaz na zdroj. V empirické části není dostatečně popsán postup řešení o přípravu a tvorbu dotazníku a rozhovoru, zbytečné jsou informace o neužitých metodách (pozorování), použité metody nejsou dostatečně konkretizovány. Není jasné, jaká kritéria a na základě čeho byla použita k tvorbě kategorií při zpracování dotazníku. Procentuelní vyjádření výsledků malého statistického vzorku - 12 dotazník s otevřenými odpověďmi nebylo pro vyhodnocení nutné. Výsledky nebyly interpretovány. Vytvořená sumarizace odpovědí (procentuelní vyjádření u jednotlivých položek) nepřináší výpočet srovnatelného stavu na porovnávaných školách, vypovídá o celkových hodnotách. Zjištění o názorech dotazovaných učitelů na oblast přenosu programu primární prevence v prezentované podobě bez spojení s konkrétními typy programů nenese konkrétní význam (s. 55). Výzkumná zjištění uváděná Shrnutí (s. 57 - 59) jsou uváděna poměrně nepřehledně, na závěr jsou uváděna tvrzení, která nejsou výzkumně podložena (míra jevů na vesnických a městských školách, označení nejzávažnějších jevů).

Jazyk práce je dostatečně konkrétní, formulace jsou výstižné a kultivované.

Forma práce je v souladu s obsahem, práce je přehledná, uvedené schémata je funkční a má

informativní význam. Uvedení výsledků v tabulkách poskytl strukturovaný pohled.

Prínos práce je v zjištění konkrétních informací o typech uplatňovaných preventivních postupů, metod a forem a témat preventivní činnosti na příkladu vybrané skupiny základních škol. Za zpracování materiálů v přiloze je funkční.

Naplnění zadání práce

Práce se zaměřuje jen na některé aspekty prevence na škole, úroveň prevence nelze hodnotit pouze na základě informací o formách a metodách prevence bez vztahu k obsahu, cílům, znalosti výchozího stavu, možnostem školy, detekovaného a diagnostikovaného chování žáků školy. Nejsou stanovena kritéria hodnocení preventivního působení, obecné otázky poskytl obecné odpovědi a míra konkretizace ovlivňuje možnost úroveň hodnocení.

Splnění cílů práce, závěry

Práci měla zvoleno poskytl cíl, z nichž každý sám o sobě byl náročný na splnění. Všechny pak autor dokázal naplnit jeden cíl - zjistit zaměření prevence, metody a formy programů, u uplatňování externích programů jejich účinnost a podíl a identifikuje typy jejich poskytovatelů, poskytl zjištění o spokojenosti školy se spoluprací. Vyšší srovnávání venkovských a městských škol je mechanické, bez dalších informací a znalosti kontextu konkrétních škol může být zavádějící. K porovnání úrovně prevence na jednotlivých školách nemohlo dojít bez zjištění a vyhodnocení kvality prevence na jednotlivých školách.

Otázky k obhajobě :

1. Jak lze charakterizovat takzvanou pseudoprevenci a jak může ovlivnit působení prevence?
2. Jaké možnosti a postupy zjištění výskytu rizikového chování mají školy k dispozici?

Souhrnné vyjádření: Práce splňuje svým obsahem i zpracováním požadavky na bakalářskou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

PhDr. Jiřina Novotná, 10.5.2011